

Bez fotografickej školy, kurzu, fotoaparátu za státisíce, bez postprocesu úpravy fotografií, bez aranžovania, bez technicky sterilne dokonalých fotografií. To je Hanka Růžičková, jej poslanstvo vnímania krás sveta cez fotografiu. Strelili sme sa na výstave v Prahe, slovo za slovom vytvorilo rozhovor, plný vzájomného nadšenia pre cestovanie.



Vybrali ste si najťažšiu cestu fotografa, napriek tomu vás okolie vníma ako úspešnú a oceňovanú fotografku. Cesta nebola jednoduchá, takže kde sa to celé začalo? Bola prvá túžba fotiť alebo fotoaparát, ktorý našaroval cestu?

Túžba fotografovať sa vo mne postupne rodila na zahraničných dovolenkách. Definitívny zlom potom nastal pri mojej prvej veľkej zahraničnej ceste do ďalekého a vytúženého Peru v roku 2002, kam som ešte odchádzala s malým kompaktným Olympusom, zariadením, ktorému dnes hovorím "krabička s gombíčkom". Čoskoro som však priateľovi odňala jeho kinofilmovú zrkadlovku a dala sa skúmať jej programy a možnosti, zatiaľ čo jemu zostala videokamera. Po návrate z tejto nádhernej juhoamerickej krajiny som sa ponorila do fotografických kníh a pri skorých narodeninách sa nechala obdarovať svojou prvou kinofilmovou zrkadlovkou s dvomi výmennými objektívmi. V tom čase som ešte pracovala v tíme, ktorý usporadúval veľtrh cestovného ruchu Holiday World. Riadila som oblasť sprievodných programov, plnú zaujímavých cestovateľských prednášok, fotografií a filmov. Vďaka tomu

som spoznala či sa dokonca spriatelila s úžasnými ľuďmi ako je Miroslav Zikmund, Miloslav Stingl, Jiří Kolbaba, Rudolf Švaříček, Petr Horký či Miroslav Náplava, ktorí ma veľmi inšpirovali a vďaka blízkym kontaktom s mnohými cestovnými kancelárkami som tiež využila niektoré jedinečné príležitosti navštíviť zaujímavé destinácie. Dospelo to tak ďaleko, že som v roku 2005 opustila „výstavnícku brandžu“ a "teplé miestečko" manažérky a vydala sa na neľahkú dráhu autorského podnikania v oblasti cestovateľskej fotografie.

Prvé veľké fotografovanie Vás počkalo v Peru, Bolívii a Čile. Je to šťastím pre fotografa vidieť tak iné krajiny a kultúry, ktoré ponúkajú scény ako z rozprávky?

Áno, určite, aspoň ak máte trochu dobrodružného ducha a túžbu poznávať iné krajiny a kultúry. Peru je moja srdcová záležitosť, krajina, ktorá ma k sebe veľmi priťahuje z mnohých dôvodov - nádherná silná krajina nazvaná Pachamama (Matka Zem), fascinujúce pozostatky predkolumbovských kultúr, zaujímaví ľudia, úplne odlišný štýl života a moje minulé životy, ktoré som v tejto krajine prežila, takže som sa vlastne vracala tam, kde už to poznám. V Peru môžete zažiť snáď všetky klimatické pásma - od púští, cez vysoké hory až po tropický prales. Krajina sa oficiálne delí na Pobrežie (Costa), Hory (Sierra), Prales (Selva), kde každá oblasť má svoju špecifickú faunu a flóru. Nádhernú a pestrú prírodu tu úžasne a úplne prirodzene dopĺňajú stavby z predkolumbovskej éry, najmä tie z obdobia ríše Inkov. Rozprávku som tu zažívala na každom kroku. Najsilnejšie asi v okamihu, keď som došla po štyroch dňoch na koniec horského treku Camino Inka a predtým sa náhle otvoril pohľad na Machu Picchu. Áno, každého ho poznáme z pohľadnice, ale keď ho máte zrazu "naživo" pred sebou v tej

nádhernej magickej krajine, chvíľu po východe slnka ... Len som si sadla na zadok s ústami otvorenými dokorán a nebola schopná robiť nič iného ako vstrebávať tú náheru. Doslova celým telom.

Aj fotografi verní kinofilmu dnes uznávajú vymoženosti digitálnej fotografie, podľahnete?

Áno, priznávam bez mučenia, už som podľahla. V dnešnej dobe je už digitálna fotografia naozaj ďaleko. Kinofilm mám stále rada a nevzdávam sa ho. Avšak fotografovanie digitálnou zrkadlovkou je samozrejme oveľa menej nákladné, môžete zaobstarať bez problémov viac snímok a to aj v niekoľkých formátoch naraz a nemusíte skenovať kinofilm, aby ste s fotografiou mohli pracovať - dnes sa totiž bez počítača fotografia takmer nedá publikovať. Teraz som tak na svojich cestách väčšinou obťažovaná dvoma fotoaparátmi naraz - ľavé rameno patrí kinofilmovej zrkadlovke, ktorú používam pre tie najlepšie, predovšetkým statické snímky, pravé rameno potom ťaží digitálna zrkadlovka.

Aký je život slovenského alebo českého fotografa? V zahraničí sú fotografi vnímaní inak a aj ich práca má svoju cenu, dá sa fotografovaním užiť v našich končinách? Chce to asi veľký záber aktivít a ponuky v portfóliu.

Môžete byť ten najlepší fotograf tvoriaci nádherné, jedinečné snímky ... Keď ale svoje fotografie neviete predať, potom samozrejme nemáte šancu sa užiť. Čoskoro som si uvedomila, že mám oproti klasicky vyštudovanému fotografom jednu veľkú výhodu - vyštudovaný marketing a hlavne rozsiahlu prax v obchodnej a reklamnej brandži. Dôležité je mať aj široké portfólio služieb a produktov zahŕňajúci aj zaujímavejšie netradičné veci. Konkurencia je v našich končinách naozaj silná, veľa fotografov ide často pod cenu, len aby získali zákazku.

Navyše veľa ľudí si myslí, že keď majú digitálny fotoaparát, môžu si nafotiť fotografie pre firemné potreby sami ... Preto je potrebné mať obchodný um i kvalitné a jedinečné fotografie a produkty, aby fotograf uspel. Musím priznať, že ma veľmi teší, že hoci som naozaj nikdy fotografiu oficiálne neštudovala, už som mnohokrát počula nielen od laikov, ale aj od odborníkov naslovovaných, že mám naozaj dobré oko, úžasný cit pre kompozíciu a snímky, ktoré naozaj majú dušu : -).

Upravované verzum originálne. To je dnešná dilema fotografov, mnohí si práve na postprocesnom vylepšovaní založili svoje portfólio a sú na to hrdí. Aký je váš názor na fotografovanie ako umeleckého smeru?

Ako prezentujem aj na svojich webových stránkach, mám rada snímky, ktorým ostáva ich duša a ktoré dokumentujú, čo je okolo mňa zaujímavé, jedinečné, krásne. Bez príkras

a umelého vylepšovania. Preferujem prirodzenosť, reálnosť. Áno, aj ja nechávam svoje fotografie nadrobno upravovať najmä pre výstavy. Sú to však len tie úpravy, ktoré obsah i dušu snímky zvýraznia a podporia, neberú mu jeho dokumentárnosť, nemenia jeho obsah, nesterilizujú ho. Za tie považujem upravenie histogramu, výrezu, doladenie farebnosti či doostrenia. Dielo vzniknuté tým, že sa pôvodná fotografia upraví do sterilnej dokonalosti, zmení sa jej farebnosť či dokonca aj obsah, nepovažujem za skutočnú fotografiu - teda malbu svetlom. To už nie je tá pôvodná "malba svetlom", ale "malba počítačom". Bohužiaľ mnohí takýto výsledok prezentujú ako fotografiu. Avšak rešpektujem umelecké diela, ktorých základ tvorí fotografie a autor či grafik sa s nimi pohrá, až vznikne zaujímavé umelecké dielo - obraz, koláž a podobne. Nie však fotografia.

Pochváľte sa svojimi úspechmi...

Ak zostaneme pri cestovateľsko-fotografickej branži, tak prvý veľký úspech prišiel pomerne skoro, na prelome rokov 2003 a 2004, kedy sa moja snímka Big Budha vytvorená na thajskom Ko Samui stala hlavným motívom reklamnej kampane veľtrhu Holiday World 2004 a pozerala tak zo stoviek billboardov po celej Českej republike, "jazdila" na električkách i v pražskom metre, usídlila sa na stránkach mnohých médií a v propagačných materiáloch. Pamätám si, že vtedy jeden z našich najznámejších cestovateľov vyhlásil: "Tak my všetci začíname tak pomaličky, potichu a ona nie, ona hneď musí mať stovky billboardov, plagátov a inzerátov... Tomu sa hovorí vstup do „branže“. O dva roky neskôr som rovnaký úspech slávila s motívom Maldivskej palmy. Od roku 2004 som tiež realizovala mnoho výstav či prispela do nie-

Švajčiarsky symbol a najkrajší štít sveta - Matterhorn - s mesiacom a vrcholkom ožiareným prvými lúčmi vychádzajúceho slnka



ktorých spoločných. Moje fotografie nájdete v dvoch prestížnych fotobankách - Profimedia.cz a Fotobanka.cz. Svoje snímky tiež licencujem pre kalendáre významných firiem (napr. Roche, Geberit, BIBUS). Za svoj najväčší úspech však považujem autor-ský projekt o Švajčiarsku, ktorý zahŕňal fotografickú výstavu 12 TVÁRI ŠVAJČIARSKA (aktuálne zverejnená v Brne vo Vinnej galérii na Lužáneckej ulici), rovnomenný kalendár pre rok 2008, ktorého náklad 2000 kusov sa vypredal, a publikáciu ŠVAJČIARSKO – CESTOPIS VO FOTOGRAFII, ktorá celý projekt zavŕšila, v roku 2010 vyhrala medzinárodnú súťaž Tourmap 2010 v kategórii Cestopisy. Stala sa najpredávanejším cestopisom nakladateľstva Mladá fronta. Mnoho spoločností spojených svojím pôvodom či ponukou so Švajčiarskom ju zakúpilo pre potešenie svojich obchodných partnerov a klientov.

Ak opomenieme oblasť cestovania a fotografovania, potom som v minulosti vymyslela a založila dva veľtrhy - Erotica (1995) a Ezoterika (2005). Aktuálne sa tiež začínam venovať úžasnej terapii metódou RUŠ, ktorá dokáže človeku pomôcť tak, že už žije iba v harmónii, pohode, zdraví a láske. Každú takúto zmenu niečieho života vnímam tiež ako veľký úspech.

Fotografovanie a cestovanie patrí k sebe, pamätáte si na svoju prvú dovolenku? Možno ešte s rodičmi? A ktoré krajiny ste už navštívili?

Na úplne prvú dovolenku s rodičmi si určite nepamätám, ale pamätám si na prvú dovolenku v zahraničí. Boli to prázdniny medzi moju tetou a štvrtou triedou, kedy sme s našimi vyrazili do Juhoslávie. Bolo to moje prvé stretnutie s morom, cudzou rečou, inou krajinou i kultúrou. Bolo to preto, že som bola v tretej triede ťažko a dlho chorá a pani doktorka "naordinovala more". Pamätám si, že som bola nadšená z toho nepreberného množstva zmrzlín, ktoré bolo možné zakúpiť na pláži pri hoteli. Rodičia mi však bohužiaľ dali limit - jeden deň, jedna zmrzlina. To bola pri stán-

ku každý deň ťažká dilema, vlastne "multilema" :-). A tu som tiež prvýkrát a zatiaľ naposledy zažila, že ma v mori chytila chobotnica za nohu. To bol poplach! Neskôr som s rodičmi navštívila za socializmu dovolenkové destinácie - Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, NDR, Poľsko a opäť Juhosláviu. Neskôr nasledovalo Taliansko, Rakúsko, Španielsko, Chorvátsko, Grécko-pevnina, Grécko-Zakynthos, Tunisko a Turecko, kde ma prvýkrát trochu viac chytalo fotenie "krabičkou s gombíčkou". A potom už prišli destinácie, v ktorých som páchala fotografické orgie - Peru, Bolívia, Chile, Thajsko, Maroko (viackrát), Sardínia, Srí Lanka, Maledívy, Francúzsko - Paríž, zimné Taliansko, Švajčiarsko (viackrát), Nemecko, grécke ostrovy Kréta, Lesbos, Chíos, grécka metropola Atény a Kuba. Aktuálne mierim do Ríma. A opäť plánujem Peru a Kubu.

Čo Vás na cestovaní a objavovaní nových miest najviac fascinuje? Čo je z cestovania pre Vás najväčším prínosom?

Mnohí ma možno odsúdia, keď vyhlásim, že sa na svojich cestách takmer stále okolo seba pozerám cez hľadáček fotoaparátu. "To si vôbec nemôžeš užiť", počula som už veľa krát. Lenže to je práve to, čo ma ohromne baví a núti ma to vybrať si pre svoju pozornosť to najlepšie a najzaujímavejšie z aktuálneho okolia a dianie okolo mňa. Rada nadväzujem kontakt s ľuďmi, rozprávam sa s nimi, aj keď len posunkami, rada ich fotografujem, spoznávam ich život, ktorý je často tak odlišný od toho nášho. Rada sa kochám inou krajinou, spoznávam miestnu architektúru, ponáram sa do útrobov rôznych pamätihodností ... V každej krajine sa sama seba pýtam: "O čom je pre mňa táto krajina?" Väčšinou o tom, v čom je odlišná od tej našej. Napríklad vo Švajčiarsku sú ľudia podobní tým u nás, ale je tam úplne iná a pestrá príroda (ľadovce, Alpy, obrovské jazerá, palmy ...) a architektúra (napr. rozprávkovo maľované domy, s graffiti zdobené či hrazdené

obydlia, drevené chalúčky s muškátmi či kamenné domy ako zo stredoveku ...). Švajčiarsko je teda pre mňa o prírode a architektúre. Naopak taká Kuba je predovšetkým o ľuďoch, ktorí tam vytvárajú tú nádhernú atmosféru, sú milí, pohostinní, otvorení, radi sa baví a sú takí odlišní od nás. Samozrejme je tam aj nádherná príroda a koloniálna architektúra. Najväčším prínosom cestovania všeobecne vidím v poznaní. Kto nepoznal iné krajiny, iné kultúry, nezažil na vlastnej koži život v inej krajine, nemôže porovnávať, nemôže pochopiť, nemá nadhľad a vhlad, jednoducho nepoznal ... Cestovanie ma uspokojuje obrovskou mierou poznania a samozrejme fotografiami, ktoré si dovážam domov.

Keďže je Vaším domovom Česko, ktorá iná krajina Vám pripravila najkrajšie prekvapenie, a kde naopak ste zažili najviac problémov?

Musím priznať, že veľké prekvapenie mi pripravilo Švajčiarsko, kam som prvýkrát išla v čase, keď som si naivne myslela, že už ma žiadna európska krajina nemôže radikálnejšie prekvapiť. Pomýlila som sa. Avšak najúžasnejšie zážitky a dojmy som mala samozrejme vo svojom milovanom Peru, keď som chodila po magickej Pachamame. Objavovala, že sa vraciam na miesta, ktoré poznám, ale nie z tohto života, dotýkala sa inkských stavieb, v ktorých do seba kamene zapadajú bez akéhokoľvek spojiva tak dokonale, že do škár medzi nimi nezasuniete ani žiletku. Pozorovala posvätné kondory andské, plavila sa po jazere Titicaca, z ktorého sa zrodil prvý Inka Manco Capac a zažívala príbehy, ktoré by vydali na slušne hrubú knihu.

Našťastie musím zaklopať, že problémy de facto nezažívam alebo skôr to, čo zažívam, za problémy nepovažujem. Avšak dnes úsmevné, ale v tom okamihu horúce chvíle som zažívala práve v Peru a vždy sa týkali vzťahu „ja a záchod“. V tejto oblasti som mala dokonca toľko zážitkov, že som ich opísala v Peruánskej záchodovej romanci, ktorú mám zverejne-

nú na svojich stránkach a pri ktorej sa čitatelia údajne lapajú za bruchá. V upravenej a zostručnenej verzii dokonca vyšiel tento článok v časopise Koktejl pod názvom "Pssst, o tom sa nehovori".

Z cesty po Švajčiarsku vznikla kniha „Švajčiarsko – cestopis vo fotografii“, ktorá sa stala víťazom medzinárodnej súťaže TOURMAP 2010 v kategórii CESTOPISY. Čo vás viedlo k napísaniu a zostaveniu knihy?

Ako som už spomenula, kniha bola zavŕšením môjho autorského projektu o Švajčiarsku a k jej napísaniu ma viedol aj fakt, že na našom trhu v tom čase nebola žiadna cestopisná ani fotografická publikácia o Švajčiarsku, len mapy a sprievodcovia. Tak som jednoducho zaplnila dieru na trhu knihou, ktorá je osobnou a názornou inšpiráciou pre cesty po Švajčiarsku. Nielen. Mám od čitateľov mnohé ohlasy, napríklad aj také, že majú knihu neustále na nočnom stolíku a čítajú ju už tretíkrát.

Čím Čechy fascinujú Slovákov? Čím by ste návštevníkov prekvapili, kam by ste ich vzali za "zaručenou pravou tvárou krajiny"?

Tak teraz ste ma dostala. Niekedy sa smejem, že o Čechách viem oveľa menej ako o niektorých iných krajinách, ktoré som navštívila. Takže by som realizovala zaručenú klasiku - Prahu, ktorú mnohí cudzinci považujú za najkrajšie mesto sveta, so všetkými jej historickými skvostmi, Karlštejn a ďalšie hrady a zámky, Český Krumlov, Domažlice ... A určite by som nevynechala ani známe skvosty prírodné, hlavne horské, jazerné a tiež skalné. A potom by som ich aj napriek svojmu vegetariánstvu a odporu k pivu "umlčala" vepřem, knedlem, zelem a Plzňou :-)

Slovensko – máte svoj obľúbený región? Je na Slovensku tiež miesto, ktoré patrí iba Vám? Podelíte sa so svojim vzťahom k tejto lokalite, prípadne odporučíte na výlet, víkend, dovolenku?



^ Polnohospodárske terasy z čias ríše Inkov na úbočiach kaňonu Colca. Peru
> Pedro si práve dobalil a zapálil svoju cigaru. Kuba

A teraz ste ma dostala druhýkrát. Slovensko je totiž ďalšia destinácia, ktorú som neraz navštívila so svojimi rodičmi, ale to sme vlastne ešte boli Československo ... Spoznala som najmä Nízke Tatry, ktoré môžem určite odporučiť všetkým milovníkom horských túr a krás. Po rozdelení Československa som už bola iba pracovne v Bratislave. Napriek tomu verím, že na mňa Slovensko po tomto priznaní nezanevrie. Ostatne, s Čechami na tom nie som lepšie. Či to nebude tým, že oba naše štáty tak trochu stále beriem za svoju domovinu, teda za niečo "vo vnútri hraníc", čo je mi blízke a známe a preto svoju pozornosť zameriavam skôr von? No vidím, že to budem musieť zmeniť :-).

Veľmi pekne ďakujeme za rozhovor. Čo by ste na záver zaželeli čitateľom Voyage?

Čitateľom Voyage gratulujem k nádhernému časopisu a prajem aj naďalej veľa krásnych, zaujímavých a inšpiratívnych článkov o blízkych i vzdialených krajinách, pútavé profily známych osobností z cestovnej a cestovateľskej brandže a nádherné fotografie, ktoré im sprostredkujú pohľadanie na dušu i zaujímavé poznania. A časopisu Voyage ďakujem za príležitosť k tomuto rozhovoru.

Jana Budinská
Foto: Hanka Růžičková
www.photoexpo.cz